

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **J.T.**,

oskarżonej z art. 278 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2024 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na korzyść oskarżonej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 14 stycznia 2022 r., sygn. akt V Ka 615/21

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Białogardzie

z dnia 5 października 2021 r. o sygn. akt II K 60/21 i umarzającego postępowanie

toczące się na skutek wniesienia przez oskarżoną J.T. sprzeciwu od wyroku

nakazowego Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 10 marca 2021 r.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Koszalinie do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Antoni Bojańczyk

Zbigniew Kapiński

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 stycznia 2022 r., sygn. akt VKa 615/21, Sąd Okręgowy w Koszalinie: uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 5 października 2021 r. o sygn. akt II K 60/21 i umorzył postępowanie toczące się na skutek wniesienia przez oskarżoną J.T. sprzeciwu od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 10 marca 2021 r. (pkt 1); kosztami sądowymi w powyższym zakresie obciążył Skarb Państwa (pkt 2); zasądził od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego S. K. kwotę 516,60 zł tytułem obrony z urzędu oskarżonej w postępowaniu odwoławczym (pkt 3).

Od tego wyroku kasację wniosła obrońca J.T.. Zaskarżając orzeczenie w całości, podniosła zarzut obrazu art. 6 k.p.k. i art. 132 § 1, 2 i 4 k.p.k. poprzez wadliwe uznanie, że korespondencja sądowa wraz z wyrokiem nakazowym została osobiście odebrana przez J.T., a co za tym idzie, że została doręczona w sposób prawidłowy, podczas gdy przedmiotową przesyłkę odebrała matka oskarżonej – B.T., co wynika – jak podała – z treści pisma B.T. złożonego w dniu 22 marca 2021 r. w Biurze Podawczym Sądu Rejonowego w Białogardzie (zał. 3, k. 22-24). Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 21 listopada 2022 r., o sygn. akt III KK 156/22, na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., pozostawił kasację bez rozpoznania ponieważ wniesiona została wbrew treści art. 523 § 2 k.p.k., zgodnie z którym kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 14 stycznia 2022 r. kasację na korzyść oskarżonej J.T. wniósł Prokurator Generalny.

Zaskarżył go w całości na korzyść ukaranego i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na błędnym ustaleniu, że odpis wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 10 marca 2021 r. o sygn. akt II K 60/21, skazującego J.T. za popełnienie czynu z art. 278 § 1 k.k., został oskarżonej osobiście doręczony w dniu 17 marca 2021 r., a w konsekwencji, że wyrok ten uprawomocnił się w dniu 25 marca

2021 r., co skutkowało błędnym przyjęciem, że wyrok Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 5 października 2021 r. o sygn. akt II K 60/21, uniewinniający oskarżoną J.T. od popełnienia zarzucanego jej czynu, wydany w postępowaniu wdrożonym po przyjęciu sprzeciwu wniesionego w dniu 6 kwietnia 2021 r. przez oskarżoną od wskazanego wyżej wyroku nakazowego, jest dotknięty bezwzględną przyczyną odwoławczą w postaci powagi rzeczy osądzonej, co skutkowało niezasadnym umorzeniem postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i doprowadziło do pozostawienia w obrocie prawnym wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 10 marca 2021 r. o sygn. akt II K 60/21, od którego oskarżona J.T. wniosła skuteczny sprzeciw.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Koszalinie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniesiona na korzyść ukaranego kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, w związku z czym mogła być w całości uwzględniona na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

W pełni podzielić należy stanowisko Prokuratora Generalnego, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów wskazanych w zarzucie kasacji, co z uwagi na charakter tych uchybień i ich następstwa - miało istotny wpływ na treść wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 14 stycznia 2022 r. o sygn. akt VKa 615/21.

Słusznie bowiem w kasacji wskazano, że Sąd Okręgowy w Koszalinie orzekając w postępowaniu o sygn. V Ka 615/21 przeprowadził kontrolę odwoławczą z rażącym naruszeniem przepisów art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt k.p.k. Wadliwie bowiem umorzył postępowanie toczące się na skutek prawidłowo wniesionego przez J.T. sprzeciwu błędnie uznając, że zapadły w toku tego postępowania w dniu 5 października 2021 r. wyrok Sądu Rejonowego w Białogardzie o sygn. akt II K 60/21, uniewinniający oskarżoną od popełnienia zarzucanego jej czynu, jest dotknięty bezwzględną przyczyną odwoławczą w postaci powagi rzeczy osądzonej, albowiem — jak to przyjęła instancja odwoławcza — oskarżona wniosła sprzeciw z uchybieniem terminu

o którym mowa w przepisie art. 506 § 1 k.p.k. To stanowisko wynika — na co słusznie wskazuje się w nadzwyczajnym środku zaskarżenia wniesionym przez Prokuratora Generalnego — z ułomnie przeprowadzonej kontroli odwoławczej, w szczególności zaś z przyjęcia przez sąd *ad quem*, że oskarżona przesyłkę zawierającą wyrok z pouczeniem o sposobie i terminie zaskarżenia wyroku Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 10 marca 2021 r. o sygn. akt II K 60/21 odebrała osobiście i że korespondencja ta została jej doręczona w sposób skuteczny, harmonizującymi z wymogami ustanowionymi przez ustawę postępowania karnego. Przychylić należy się do argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego, że do skutecznego doręczenia oskarżonej odpisu wyroku Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 10 marca 2021 r. o sygn. akt II K 60/21 wraz z pouczeniem o sposobie i terminie jego zaskarżenia doszło dopiero w dniu 31 marca 2021 r. w Zakładzie Karnym nr [...] i — w konsekwencji — oskarżona złożyła sprzeciw od tego wyroku w terminie przewidzianym przez ustawę.

Sąd odwoławczy błędnie uznał, że oskarżona osobiście odebrała przesyłkę w dniu 17 marca 2021 r., co dowodzi, że przeoczył zalegające w aktach dokumenty przeczące takiemu ustaleniu, przez co rażąco naruszył art. 410 k.p.k. Faktycznie przesyłka doręczona została matce oskarżonej – B.T. i to ona pokwitowała odbiór korespondencji posługując się imieniem i nazwiskiem J.T. przebywającej ówczesnie w jednostce penitencjarnej. O powyższym B.T. powiadomiła Sąd Rejonowy w Białogardzie pismem, które złożyła w Biurze Podawczym Sądu w dniu 22 marca 2021 r. (k. 71). Informacja o pobycie J.T. w jednostce penitencjarnej została następnie zweryfikowana przez Sąd. Na podstawie danych z NOE-SAD ustalono, że J.T. od dnia 24 sierpnia 2020 r. była tymczasowo aresztowana do innej sprawy: początkowo osadzona była w Zakładzie Karnym w G., natomiast według stanu na dzień 23 marca 2021 r. przebywała w Zakładzie Karnym nr [...] w Ł. (k. 73). Sąd Rejonowy w Białogardzie przesłał J.T. odpis wyroku nakazowego na adres tej drugiej jednostki, uznając, że wcześniejsza korespondencja nie została jej prawidłowo doręczona. Tam też w dniu 31 marca 2021 r. oskarżona osobiście pokwitowała odbiór przesyłki, po czym w dniu 6 kwietnia 2021 r. wniosła sprzeciw od wydanego wobec niej wyroku, który jako złożony w terminie, słusznie został przyjęty przez Prezesa Sądu Rejonowego w Białogardzie, wywołując tym samym skutek w postaci utraty mocy

tego orzeczenia (k. 77, 79-80). W opisanych okolicznościach Sąd Okręgowy w Koszalinie błędnie uznał, że odpis wyroku nakazowego przesłany J.T. na adres podany przez oskarżoną w dniu 28 października 2020 r., w trakcie przesłuchania w charakterze podejrzanej w ZK w G. (ul. [...], J.), jako adres zamieszkania i zameldowania na pobyt stały, został jej prawidłowo doręczony.

Niezależnie od tego wypadu wskazać, że w sprawie wykluczona była możliwość doręczenia zastępczego, w rozumieniu art. 132 § 2 k.p.k., w tym dorosłemu domownikowi. Zgodnie bowiem z art. 132 § 4 k.p.k., przepisów art. 132 § 2 i 3 k.p.k. oraz art. 133 § 2 k.p.k., nie stosuje się m. in. do doręczenia wyroku nakazowego o którym mowa w art. 500 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak wyroku i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Koszalinie. Przy tym należy zwrócić uwagę na to, że kasacja została wniesiona przez podmiot kwalifikacji z uwzględnieniem implikacji wynikających z obowiązywania blokady procesowej przewidzianej w przepisie art. 524 § 3 k.p.k. (niedopuszczalne jest uwzględnienie kasacji na niekorzyść oskarżonego wniesionej po upływie roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia) tj. została wniesiona na korzyść oskarżonej J.T. Podyktowane to było tym, że — na co zwraca się uwagę w uzasadnieniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia — wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 14 stycznia 2022 r. przywrócił stan ukształtowany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 10 marca 2021 r. o sygn. akt II K 60/21, który utracił moc w następstwie skutecznie wniesionego terminu, co spowodowało, że obecnie J.T. ma wciąż do wykonania orzeczoną tym wyrokiem karę (po kontrawencjonalizacji przypisanego jej czynu na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 3 października 2023 r. o sygn. akt II Ko 1112/23, została ona zamieniona na karę 1 miesiąca ograniczenia wolności). Uchylenie zaskarżonego kasacją orzeczenia wywoła zatem ponowną kontrolę odwoławczą, która obecnie bądź to może doprowadzić do utrzymania w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 5 października 2021 r. o sygn. akt II K 60/21, którym J.T. uniewinniono od popełnienia zarzuconego jej czynu z art. 278 § 1 k.k., ewentualnie — z uwagi na wartość przedmiotu czynu (400 zł) i datę jego popełnienia — spowodować umorzenie postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w.

Antoni Bojańczyk   Zbigniew Kapiński   Stanisław Stankiewicz

{WB}

r.g.